

Madrygał

Utwór na kilka głosów, zwykle bez akompaniamentu instrumentów, szczególnie popularny w XVI i XVII wieku

Źródłosłów: z łaciny *matricale* (mater – matka) – pieśń w języku rodzinnym, języku matki.

Madrygał to świecki muzyczno-poetycki gatunek charakterystyczny dla [średniowiecza](#), [renesansu](#), wczesnego [baroku](#). Powstał w środowisku kompozytorów włoskich, zainspirowanych poezją najwybitniejszych poetów starożytności i czasów nowszych, m.in. Wergiliusza, Horacego, Dantego, Petrarcki, Boccaccia.

Technika komponowania madrygału zawsze była związana z [polifonią](#). W okresie średniowiecza i renesansu madrygał miał postać dwu- lub trzygłosowego dzieła wokalnie-instrumentalnego, z głosem górnym o bogatej [melizmatyce](#). Szeroko wykorzystywał [imitacje](#) i [kanony](#). Kompozytor Francesco Landino stosował nawet polifonię tekstów: każdy z trzech głosów madrygału był opracowaniem muzycznym różnych, samodzielnych wierszy. W epoce baroku madrygał charakteryzował się zastosowaniem cztero-, pięcio- i sześciogłosowej [faktury](#), wzbogaceniem środków polifonicznych i harmonicznych, wyrafinowaną [chromatyką](#) (Cypriano de Rore, [Orlando di Lasso](#), [Giovanni Pierluigi da Palestrina](#), [Claudio Monteverdi](#)).

Przykłady: Carlo Gesualdo - *Io parto e non più dissi*, Luca Marenzio - *Se quel dolor che va inanzi al morire*, Claudio Monteverdi - *Il Combattimento di Tancredi e Clorinda*.